

Õnnetus ohtlikke kemikaale käitlevas ettevõttes

Ohuhinnang: Suurõnnetuse juhtumine ohtlikke kemikaale käitlevates ettevõtetes on vähe tõenäoline. Eelmise hindamisega võrreldes ohuhinnang muutunud ei ole.

Ohtlike ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete kaart

Eestis on kõrgema ehk A- ja B-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtteid 66 käitises, kus käideldakse mitmesuguseid ohtlikke kemikaale. Valdavalt on tegemist tuleohtlike vedelkütuste ja gaaside käitlemisega (43,9%), väetise käitlemisega (15,2%), lõhkematerjali ja pürotehniliste toodete hoiustamisega (9%), põlevkiviõli (7,6%) ja mürgiste gaaside (4,5%) käitlemisega. Üldjuhul on suurõnnetuse vaatest kõige suurema potentsiaalse mõjuga need ettevõtted, mis paiknevad tiheasustusega piirkondades või nende vahetus läheduses.

C-kategooria ohtlike ettevõtteid on Eestis kokku 283 käitises. Kõige enam on tuleohtlike vedelkütuste (tanklad) ning gaaside (gaasipaigaldised) jae- ja hulgimüüjaid (78,5%), ammoniaagil töötavaid külmhooneid (8,5%), ohtlike kemikaalide hulgimüüjaid (2,5%), galvaanika (1,4%) ning pürotehniliste toodete ja laskemoona hoiustajaid.

Suurõnnetuste põhjusteks ohtlikke kemikaale käitlevates ettevõtetes on lekked, tulekahjud, plahvatused, mille üldised põhjused on:

- ✓ inimlik eksimus: erinevate ohutusnõuete rikkumine, hooletus, hoonete või seadmete, sh kaitsemeetmete puudulik projekteerimine ja projekteerimisvead;
- ✓ tehnoloogilised rikked: defektiga seadmed, tehniliste kaitsemeetmete mittetoimimine, seadmete amortisatsioon ja rikked, seadmestiku ja torustiku vananemine;
- ✓ loodusjõud: üleujutus, tugevad sademed, välk, tuul, madal või kõrge temperatuur, maavärin/maalihe;
- ✓ elektri-, soojus-, vee- ja sidekatkestusest tingitud õnnetused;
- ✓ kuritahtlik tegevus: süütamine, plahvatuse tekitamine ja küberrünnakud.

OHUD

- ✓ Tuvastatud mittevastavustega käitiste suhtarv on ajas suurenenud. 2024. aastal tuvastati puuduseid 84% paikvaatlustel. Kahel viimasel aastal on suurenenud mittevastavused seoses probleemidega kemikaalide hoiukohtades, aegunud kohustuslike dokumentide, puudustega tuleohutusnõuete täitmisel ning vähese tähelepanu pööramisega personali koolitamisele ja õppuste läbiviimisele.
- ✓ Ekstreemsed ilmastikuolud nagu kuumalained ja paduvihmad võivad suurendada kemikaalide lekkimise riski.

TEGEVUSED

- ✓ Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) on koostöös Päästeametiga välja arendanud ja kasutusse andnud TTJA järelevalve infosüsteemis (JVIS) kemikaalide mooduli, mille kaudu on ohtlikke kemikaale käitlevatel ettevõtetel võimalik esitada menetlemiseks ja kooskõlastamiseks kemikaaliseaduse kohast käitamisloa taotlust ning kohustuslike dokumente. 2025. aasta märtsiks on kemikaalide mooduli kaudu ettevõtted esitanud üle 57% kõikidest kohustuslikest dokumentidest.
- ✓ Tehnoloogilised lahendused on aidanud ettevõtetel maandada suurõnnetuse toimumise ohtu. Näiteks kasutatakse riskide tuvastamiseks ja ennetamiseks arukaid sensoreid ja tehisintellekti. Lisaks on kasutusele võetud täiustatud materjale, mis on kemikaalide ladustamiseks vastupidavamad ja ohutumad. Samuti kasutatakse ohtlike kemikaalide käitlemisel üha enam automaatikat ja roboteid, vähendades inimeste kokkupuudet.

KÄITUMISJUHISED

Keemiaõnnetusest annab märku sireenide käivitumine ohtlikus või suurõnnetuse ohuga ettevõttes, kemikaalide lõhn või seletamatu halb enesetunne, samuti avariiisse sattunud ohtliku veose märgisega sõiduki läheduses olemine.

Keemiaõnnetuse korral:

- ✓ Välti kokkupuuteid kemikaalidega.
- ✓ Varju siseruumidesse.

- ✓ Kaitse hingamisteid.
- ✓ Järgi ametlikest kanalitest antavaid juhiseid.

Põhjalikumad käitumisjuhised keemiaõnnetuse korral tegutsemiseks leiad olevalmis.ee veebilehelt:
[keemiaõnnetus avaneb uues vahekaardis.](#)

Ava kõik

[Loe veel](#)

[Ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted, Päästeamet avaneb uues vahekaardis](#)

[Ohtlike kemikaalide käitlemine, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet avaneb uues vahekaardis](#)

[Ohtlikud käitised, veevarustus, veeohutus, Maa-amet avaneb uues vahekaardis](#)

[Õnnetusest teavitamine, Päästeamet avaneb uues vahekaardis](#)

Viimane uuendus 20.11.2025